

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Jaroslava Škopka a soudců
JUDr. Ondřeje Szalonnáse a Mgr. Jaroslavy Křivánkové ve věci

žalobce: I. H., nar.: X,
st. příslušnost X,
v ČR bytem X,
zastoupený JUDr. Karlem Mateřánkou, advokátem,
se sídlem Rooseveltova 10/9, 301 00 Plzeň,

proti

žalovanému: Ministerstvo vnitra,
se sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7,

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 3. 2023, č. j. OAM-41961-18/DP-2022,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Předmět řízení

1. Žalobce podal k žalovanému žádost o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny, o níž žalovaný rozhodl rozhodnutím ze dne 3. 3. 2023, č. j. OAM-41961-18/DP-2022 (dále jen „*napadené rozhodnutí*“), tak, že žádost zamítl a

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

dlouhodobý pobyt za účelem společného soužití rodiny žalobci podle § 46 odst. 3 ve spojení s § 56 odst. 2 písm. a) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců (dále též jen „ZPC“) neudělil, neboť žalobce nesplňuje podmínku trestní zachovalosti. Žalobce byl totiž rozsudkem Okresního soudu Plzeň-město ze dne 27. 10. 2022, č. j. 2 T 57/2022-75, uznán vinným z přečinu ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 274 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku (dále jen „*trestní zákoník*“), a byl odsouzen podle § 274 odst. 1 trestního zákoníku za použití § 67 odst. 2 písm. a) a § 68 odst. 1 a 2 téhož zákona k peněžitému trestu v počtu 40 denních sazeb ve výši 600 Kč a dále mu byl v souladu s § 73 odst. 1 trestního zákoníku uložen trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel na dobu 12 měsíců. Proti napadenému rozhodnutí žalobce brojí žalobou.

Obsah žaloby

2. Ve své žalobě žalobce uvedl, že žalovaný napadené rozhodnutí opírá o nesplnění podmínky trestní zachovalosti, neboť z výpisu z evidence Rejstříku trestů vyplývá, že byl odsouzen pro úmyslný trestný čin ohrožení pod vlivem návykové látky. Podle § 56 odst. 2 písm. a) ZPC správní orgán neudělí cizinci dlouhodobé vízum, s výjimkou víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území z důvodu § 33 odst. 3 ZPC, jestliže nesplňuje podmínku trestní zachovalosti podle § 174 ZPC za podmínky, že důsledky neudělení dlouhodobého víza budou přiměřené důvodu pro neudělení dlouhodobého víza. Při posuzování přiměřenosti má přitom žalovaný povinnost přihlídnout zejména k dopadům neudělení dlouhodobého víza do soukromého a rodinného života cizince.
3. Podle § 174a ZPC má žalovaný při posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí povinnost zohlednit zejména závažnost nebo druh protiprávního jednání cizince, délku pobytu cizince na území, jeho věk, zdravotní stav, povahu a pevnost rodinných vztahů, ekonomické poměry, společenské a kulturní vazby navázané na území a intenzitu vazeb ke státu, jehož je žalobce státním občanem.
4. Žalovaný po takovém zohlednění došel k závěru, že jednání žalobce nabylo takové společenské nebezpečnosti, aby bylo potřeba upřednostnit veřejný zájem na ochraně společnosti před právem žalobce na ochranu jeho rodinného života. Dále žalovaný v odůvodnění svého rozhodnutí uvádí, že nepovolení předmětného pobytu nebude mít za následek změnu v pobytovém oprávnění dětí žalobce, neboť nositelem oprávnění ke sloučení rodiny je manželka žalobce, nikoli on sám. Dle žalovaného ani přes současnou nestabilní situaci na Ukrajině vyvolané ozbrojenou invazí Ruské federace žalobci nehrozí v důsledku možného neprodloužení platnosti zaměstnanecké karty a nevydání povolení k dlouhodobému pobytu nucený návrat do své země a jako alternativu žalobci nabízí podání žádosti o udělení dlouhodobého víza za účelem strpění pobytu na území České republiky dle zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace (dále jen „*zákon č. 65/2022 Sb.*“). Napadené rozhodnutí je nepřiměřené ve vztahu k důvodům zamítnutí žádosti žalobce.
5. V projednávané věci nebyl dostatečným způsobem zjištěn úplný skutkový stav věci. Napadené rozhodnutí je tak vydáno v rozporu s § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále též jen: „*správní řád*“), což způsobuje jeho nezákonnost.

6. Žalovaný při seznámení se s podklady pro vydání rozhodnutí zjistil, že žalobce společně s jeho manželkou vlastní na území ČR nemovitost, která je zatížena hypotékou. Následně zcela nelogicky v žalobě uvedl, že manželka žalobce má platnou zaměstnaneckou kartu, tudíž je výdělečně činná a finančně i pobytově na žalobci nezávislá. Manželku by ale zcela jistě zasáhla situace, pokud by veškeré výdaje na domácnost včetně splátek hypotéky musela hradit sama. Manželé se podílí na chodu domácnosti společně a je zapotřebí, aby finance do rodiny plynuly od obou manželů.
7. Hypoteční úvěr byl sjednán na oba manžele a výše měsíční splátky činí 15 046 Kč, přičemž zbývá doplatit 3 500 000 Kč. Splácet takto vysoký úvěr by bylo pro samotnou manželku žalobce neúnosné, neboť její měsíční příjem činí cca 25 000 Kč hrubého. Měsíční příjem žalobce se pohybuje okolo 60 000 Kč čistého, jedná se tedy obecně o nízkopříjmovou rodinu. I pokud by manželka žalobce zvládla splácet hypotéku sama, ztrátou příjmu žalobce by se razantně snížila životní úroveň celé rodiny.
8. Žalovaný vyvozuje závěry o finanční samostatnosti manželky žalobce, aniž by o finanční situaci celé rodiny měl jakékoli bližší informace. Není zřejmé, na základě čeho žalovaný tyto závěry činí, napadené rozhodnutí je tak v tomto ohledu nepřezkoumatelné. Nelze odhlédnout od skutečnosti, že rodina je velice úzce spjata, finanční ani pobytový rámec nelze stavět nad citové a rodinné vazby.
9. Žalobce má se svou manželkou dvě děti, které navštěvují v Plzni základní školu a obě mají platná pobytová oprávnění. Přítomnost a výchova ze strany otce je pro další vývoj dětí naprosto stěžejní. Možnou nepřítomnost žalobce nelze odůvodňovat jen tím, že jeho manželka je nositelem oprávnění ke sloučení rodiny. Věc je třeba posuzovat v širších souvislostech a nikoli jen z pohledu striktně formalistického, jak k tomu žalovaný v rámci napadeného rozhodnutí přistupoval.
10. Žalobce má v ČR stabilní zázemí, zaměstnání, fungující rodinu i nemovitost zatíženou hypotékou, kterou je potřeba řádně splácet. Žalobce nesouhlasí s tvrzením žalovaného, že by mu neprodloužením zaměstnanecké karty nehrozil nucený návrat na Ukrajinu a povinnost začlenit se do ozbrojených složek v ozbrojeném konfliktu proti Ruské federaci. V teoretické rovině žalobce skutečně může být povolán na Ukrajinu, aby zde bojoval v armádě. Pokud by k tomuto scénáři došlo, byl by ohrožen nejen život žalobce, ale i celistvost a další existence jeho rodiny.
11. Žalobce je jinak vyjma zmíněného spáchání trestného činu bez trestní minulosti a žije spořádaným životem. Současně odkázal na pracovní posudky od svého zaměstnavatele ze dne 8. 9. 2022 a 20. 3. 2023. Zaměstnavatel je s ním natolik spokojen, že mu poskytl půjčku ve výši 400 000 Kč, kterou se žalobce zavázal hradit srážkami ze mzdy. V dodatku č. 2 k pracovní smlouvě, jímž byla půjčka sjednána, se žalobce zavázal setrvat v pracovním poměru minimálně do 17. 5. 2031. Nebude-li moci žalobce na území ČR legálně pobývat, hrozí ukončení pracovního poměru, což by zároveň znamenalo nemožnost splnění zmíněného závazku žalobce. Navíc nalezení zaměstnání na Ukrajině je v současné době velmi složité.
12. Jak žalovaný v napadeném rozhodnutí uvedl, je povinen přihlédnout k dopadům svého rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce. Při tomto posuzování je nutné hodnotit závažnost žalobcova jednání na straně jedné a intenzitu zásahu do rodinného a soukromého života na straně druhé. Žalobce poukázal na skutečnost, že při kontrole žalobce Policií ČR mu byla naměřena hladina alkoholu v krvi mezi 1,26 g/kg a 1,32 g/kg.

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

Hranice pro spáchání přestupku je přitom jedno promile. V porovnání s jinou závažnou trestnou činností se tedy žalobce dopustil méně závažného trestného činu, která byla *de facto* na hranici přestupku.

13. Nelze přitom přehlédnout, že od uloženého trestu bylo Okresním soudem Plzeň-město podmíněně upuštěno se stanovením zkušební doby v délce 12 měsíců. K tomuto rozhodnutí soud došel z důvodu, že žalobce po celou dobu uloženého trestu plně respektoval rozhodnutí soudu a řádně a včas uhradil peněžitý trest v plné výši. Na konci roku 2023 bude žalobce žádat příslušný soud o vydání rozhodnutí o osvědčení ve zkušební době, jeho trestní rejstřík tak bude brzy bez záznamu a bude splňovat podmínky pro udělení povolení k dlouhodobému vízu.
14. Žalobce si je plně vědom závažnosti svého jednání a činu velice lituje, své chování ale považuje za zcela výjimečné a je přesvědčen, že se nikdy nebude opakovat. Ojedinelá trestná činnost nemůže sama o sobě odůvodnit přiměřenost dopadů napadeného rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce.
15. Při posuzování přiměřenosti neudělení dlouhodobého víza žalovaný kladl nepřiměřenou váhu trestné činnosti žalobce a neposuzoval celou věc v širších souvislostech. Žalobce je stále nízkého a produktivního věku, je úspěšný ve svém zaměstnání a především je zodpovědným otcem svých dětí a milujícím manželem. Jeho pevné rodinné vazby, stabilní zaměstnání, nemovitost zatížená hypotékou i záměr na území ČR dlouhodobě setrvat tedy hraje naprosto stěžejní roli při posuzování přiměřenosti rozhodnutí do rodinného i soukromého života žalobce. V neposlední řadě je nutné připomenout stále reálné riziko odvedení žalobce do ozbrojeného konfliktu na Ukrajině. Doporučení žalovaného, aby si žalobce zažádal o vydání víza za účelem strpění pobytu, není pro žalobce žádná jistota stabilního a dlouhodobého pobytového oprávnění. Nelze pominout ani skutečnost, že válka na Ukrajině může náhle skončit, což by s sebou neslo v podstatě okamžitou povinnost žalobce k opuštění ČR.
16. Žalobce má za to, že důsledky nevydání povolení k dlouhodobému pobytu nejsou přiměřené a že žalovaný v nedostatečné míře, resp. vůbec, nezohlednil dopad rozhodnutí do jeho soukromého a rodinného života. Nebyly dostatečně zohledněny jak okolnosti vztahující se k jeho rodinným, sociálním i majetkovým poměrům, tak ani ostatní okolnosti uloženého trestu. Postup žalovaného je přepjatě formalistický. Žalobce odkázal na nálezný Ústavního soudu ze dne 29. 9. 2004, sp. zn. III. ÚS 188/04, podle něhož je přepjatým formalismem, pokud správní orgány důsledně vyžadují plnění povinností ze strany občanů a nedbají přitom ochrany jejich zájmů.
17. Napadené rozhodnutí odporuje požadavkům obsaženým v § 68 odst. 3 správního řádu, neboť odůvodnění napadeného rozhodnutí je zcela nedostatečné vzhledem k tomu, že se jedná o rozhodnutí, které zásadním způsobem zasahuje do základních lidských práv a svobod žalobce. Napadené rozhodnutí je také nepředvídatelné, neboť žalovaným nebyly v dostatečné míře zohledněny veškeré relevantní skutečnosti pro rozhodnutí ve věci. Bylo tak porušeno žalobcovo právo na spravedlivé správní řízení.
18. Napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné zejména v části posuzování přiměřenosti podle § 174a ZPC. Žalovaný nečinil žádné kroky k ověření závěrů, ke kterým došel. Jeho závěry jsou tak nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.
19. Žalovaný dále postupoval v rozporu s § 174a ZPC a při vydání napadeného rozhodnutí byla zásadně porušena ustanovení § 2 odst. 1, 2, 3 a 4 správního řádu. Žalovaný v rozporu

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

s ustanovením § 174a zákona o pobytu cizinců nesprávně posoudil přiměřenost svého rozhodnutí, neboť dospěl k závěru, že zamítnutí žádosti žalobce nebude mít nepřiměřený dopad do jeho rodinného a soukromého života.

20. S tímto závěrem se nelze ztotožnit, neboť žalobce má na území ČR manželku, děti, stabilní zaměstnání a nemovitost zatíženou hypotékou, kterou je třeba splácet. Nelze ani bagatelizovat přetrvávající možnost povolání žalobce do ozbrojeného konfliktu na Ukrajině, což by velice negativně zasáhlo celou žalobcovu rodinu. Z těchto důvodů tedy nemůže být rozhodnutí žalovaného považováno za přiměřené, neboť nebyla dostatečným způsobem posouzena a zvážena otázka zásahu rozhodnutí správního orgánu do soukromého a rodinného života žalobce, což má vliv na nezákonnost napadeného rozhodnutí.
21. Podle rozhodovací praxe Ústavního soudu by měly správní orgány interpretovat jednotlivá ustanovení právních předpisů v první řadě z pohledu účelu a smyslu ochrany ústavně garantovaných základních práv a svobod. Toto se v projednávané věci rozhodně nestalo a rozhodující orgány naopak postupovaly zcela v rozporu s výše uvedenými ústavními principy a zásadami.

Vyjádření žalovaného

22. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě uvedl, že posoudil přiměřenost dopadu do soukromého a rodinného života žalobce, a to s ohledem na informace, které mu byly známy z jeho úřední činnosti a informace sdělené žalobcem. Žalobce ale neuvedl žádnou natolik výjimečnou okolnost, která by převážila nad veřejným zájmem, aby na území České republiky nepobývali cizinci, kteří se zde dopustili trestného činu. Žalobce sice navrhoval svůj výslech i výslech manželky, vůbec ale nespecifikoval, jaká konkrétní okolnost stran rodinného či soukromého života svého či jeho rodiny má být prokázána či objasněna. Jelikož žalobce neuvedl žádnou okolnost svého rodinného či soukromého života, žalovaný logicky neshledal důvodným jakýkoliv výslech provádět.
23. Manželka žalobce má na území ČR povolenou zaměstnaneckou kartu a je tedy plně nezávislá na svém manželovi, je též nositelkou oprávnění ke sloučení rodiny ve vztahu k nezletilým dětem žalobce. Tvrzená nepříznivá ekonomická situace, do které se kvůli jednání žalobce dostává jeho manželka a děti, může nutně být jen jedním z mnoha hledisek, které by mohlo vyvážit veřejný zájem na tom, aby se na území nenacházeli cizinci, kteří zde spáchali úmyslný trestný čin. Je nepřijatelné, aby každý cizinec, který úmyslně spáchá trestný čin, si tímto vytvořil jakousi neporušitelnou pojistku proti zrušení svého pobytu či zamítnutí žádosti, tak jak je to v případě žalobce.
24. Z pracovního posudku dnes již bývalého zaměstnavatele žalobce plyne informace, že žalobce poskytuje ubytování i rodině své sestry, pokud je tomu tak, pak i rodina sestry určitě přispívá na chod domácnosti a může pomoci své švagrově s náklady na byt a s hlídáním, či výchovou dětí. K půjčce od zaměstnavatele žalobci žalovaný uvedl, že není možné, aby žalovaný ve svých rozhodnutích poskytoval jakýsi podrobný návod na řešení všech životních situací, které si žalobce způsobil a zkomplikoval je svým protiprávním a nezodpovědným jednáním.
25. Žalobce ve správním řízení netvrdil žádné specifické ani konkrétní informace vztahující se k jeho rodinnému životu, kromě splátek hypotéky a půjčky od bývalého zaměstnavatele. V zásadě pouze argumentoval tím, že na území ČR vede rodinný život se svou manželkou

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

a sdílí s ní společnou domácnost, přitom ani dále nerozvedl, jak jsou jeho manželka a děti závislé na jeho pobytu na území ČR, krom tvrzení, že se podílí na výchově dětí. Žalovaný tuto skutečnost nezpochybnil a vycházel z ní. S ohledem na absenci dalších tvrzení neměl žalovaný povinnost rodinný život žalobce dále zkoumat. K tomuto žalovaný odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 3. 2019, č. j. 1 Azs 367/2018-34.

26. Řízení o vydání povolení k dlouhodobému pobytu je řízením o žádosti a je tak plně na žadateli předkládat důkazy a návrhy na podporu svých tvrzení tak, aby žalovaný zjistil řádně skutkový stav věci. Žalovaný vycházel ze všech jemu dostupných informací, přičemž další aktivita byla na straně žalobce. Ten měl možnost po seznámení se s podklady před vydáním napadeného rozhodnutí zaslat řádné vyjádření, popřípadě zaslat i další podpůrné argumenty či listiny, nic takového ale neučinil, a některé skutečnosti tak vyplynuly až ze žaloby. K navrhování důkazů a zjištění skutečného stavu věci žalovaný odkázal na závěry Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 6. 10. 2022, č. j. 3 Azs 211/2022-37, dle něhož je především na žadateli, aby vyvinul dostatečnou aktivitu pro kladné vyřízení žádosti.
27. Žalovaný v napadeném rozhodnutí řádně poměřil pomyslnou rovnováhu mezi veřejným zájmem, aby v ČR nepobývali cizinci, kteří zde spáchají úmyslný trestný čin, a soukromým zájmem žalobce pobývat na území. K žalobcově obavě o jeho bezpečnost v případě návratu na Ukrajinu žalovaný uvedl, že v obdobných případech žalovaný uděluje dlouhodobé vízum za účelem strpění podle § 33 odst. 1 písm. a) ZPC. Toto vízum nejen umožňuje cizinci setrvat na území, ale též získat rozhodnutí o povolení k zaměstnání za zvýhodněných podmínek či případně zahájit výkon samostatné výdělečné činnosti na území.

Replika žalobce

28. Žalobce nemůže souhlasit s vyjádřením žalovaného, které je na mnoha místech rozporné a nelogické. Žalovaný žalobci vyčítá nedostatečné prokázání negativního dopadu napadeného rozhodnutí do jeho rodinného a soukromého života, žalovaný ale tyto okolnosti žalobci neumožnil prokazovat, neboť navržené výsledky odmítl provést.
29. Rovněž odmítá tvrzení, že by si sjednáním hypotéky vytvářel neporušitelnou pojistku proti zrušení pobytu či zamítnutí žádosti o dlouhodobý pobyt. Nemovitost zakoupil s úmyslem na území ČR setrvat společně se svou rodinou. Jelikož neměl dostatek vlastních finančních prostředků, neměl jinou možnost než koupit nemovitosti financovat hypotečním úvěrem. Navíc povinnost řádného splácení hypotéky lze nepochybně považovat za zásadní aspekt ovlivňující majetkovou stránku celé rodiny.
30. Nelze spoléhat na eventuální finanční výpomoc ze strany rodiny sestry žalobce, neboť jsou rovněž nízkopříjmovou rodinou a především nejsou povinnými osobami z hlediska uzavřené hypoteční smlouvy. Žalobce zopakoval, že by nebylo únosné pro jeho manželku samostatné splácení hypotečního úvěru. Žalobce se dále neztotožnil tvrzením, že by jeho manželka byla na něm nezávislá.

Posouzení věci

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

31. Soud ve věci rozhodl bez jednání, neboť s tím žalobce i žalovaný výslovně ve smyslu § 51 odst. 1 s. ř. s. souhlasili. Při přezkumu napadeného rozhodnutí soud akceptoval svou vázanost uplatněnými žalobními body dle § 75 odst. 1 s. ř. s.
32. Jak je patrné ze shora uvedené rekapitulace obsahu žaloby a žalobcovy repliky k vyjádření žalovaného, je žaloba formálně členěna do 4 žalobních námitek, které ovšem ve svém souhrnu tvoří toliko jediný žalobní bod. Všechny žalobní námitky totiž směřují vůči způsobu, kterým žalovaný provedl posouzení přiměřenosti dopadů napadeného rozhodnutí do soukromých a rodinných poměrů žalobce. Žalobce v nich tvrdí, že žalovaný nesprávně a nedostatečně zjistil skutkový stav věci, provedl nesprávné právní posouzení, posouzení je stíženo vadou nepřezkoumatelnosti a bylo provedeno nedostatečně.
33. Jelikož o tom není mezi účastníky žádného sporu, soud pouze v zájmu přehlednosti svého rozsudku konstatuje, že provedení posouzení přiměřenosti dopadů napadeného rozhodnutí bylo povinností žalovaného přímo ze zákona. Vyplývá to z § 56 odst. 2 písm. a) ZPC, podle něhož: *„Dlouhodobé vízum, s výjimkou víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území z důvodu podle § 33 odst. 3, ministerstvo cizinci neudělí, jestliže nesplňuje podmínku trestní zachovalosti (§ 174) za podmínky, že důsledky neudělení dlouhodobého víza budou přiměřené důvodu pro neudělení dlouhodobého víza. Při posuzování přiměřenosti ministerstvo přihlíží zejména k dopadům tohoto neudělení do soukromého a rodinného života cizince.“* V projednávané věci bylo citované ustanovení žalovaným aplikováno obdobně na základě § 46 odst. 3 ZPC.
34. Nejprve se soud zabýval otázkou, zda je napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné v důsledku tvrzené nedostatečnosti posouzení přiměřenosti jeho dopadů. Bylo-li by tomu tak, bylo by je nutné zrušit; zabývat se důvodností dalších dílčích žalobních námitek by v důsledku shledané nepřezkoumatelnosti nebylo možno.
35. Soud předesílá, že nepřehlédl, že žalobce svou námitku nepřezkoumatelností napadeného rozhodnutí formuloval tak, že ji shledává „zejména“ v části posuzování přiměřenosti. Ačkoliv tato formulace vytváří představu, že nepřezkoumatelností podle žalobcova názoru trpí i jiné části napadeného rozhodnutí, ve vztahu k žádné jiné již není tato námitka konkrétně vznesena. Tato námitka proto bude vypořádána jen v tom rozsahu, ve kterém byla uplatněna.
36. Žalobce tvrdí, že závěry, k nimž žalovaný v rámci posouzení přiměřenosti napadeného rozhodnutí dospěl, jsou nepřezkoumatelné, protože *„žalovaný neučinil jakékoli kroky, aby ověřil závěry, které učinil (...)“*. Bylo-li by tomu tak, mohlo by se vskutku jednat o nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů. Soud však takovou vadu v napadeném rozhodnutí neshledal.
37. Žalovaný v rámci posouzení přiměřenosti dopadů napadeného rozhodnutí vyšel z toho, že zamítnutí žalobcovy žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu může skutečně představovat zásah do soukromého a rodinného života žalobce a jeho rodiny. Konstatoval ovšem, že v důsledku situace, jež v současné době panuje na Ukrajině, nehrozí žalobci nucený návrat do země původu. Žalobce totiž může žádat o dočasnou ochranu podle zákona č. 65/2022 Sb., případně požádat o udělení dlouhodobého víza za účelem strpění pobytu, které se rovněž v důsledku válečného konfliktu odehrávajícího se na Ukrajině, v situacích obdobných žalobcově vydává. Žalovaný rovněž přihlédl k údajům, které mu byly o žalobci dostupné z úředních evidencí, jmenovitě k tomu, že na území ČR žije se

svou manželkou, která má vydanou zaměstnaneckou kartu a je výdělečně činná. Od roku 2020 pak v ČR žijí i jejich dvě děti, a to na základě povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny. Nositelem oprávnění ke sloučení rodiny je přitom žalobcova manželka, takže pobytová oprávnění dětí nejsou navázána na pobytové oprávnění žalobcovo. Konečně žalovaný přihlédl i ke sdělení žalobce (resp. jeho zástupce) učiněného v průběhu správního řízení, totiž že žalobce a jeho manželka si pořídili v ČR nemovitost uhrazenou hypotéčním úvěrem. Závěr o přiměřenosti dopadů napadeného rozhodnutí je pak zdůvodněn i tím, že žalobcova žádost byla zamítnuta v důsledku nedostatku jeho trestní zachovalosti. Dle žalovaného je v zájmu České republiky, aby se na jejím území zdržovali pouze cizinci, kteří se na něm nedopouštějí trestné činnosti.

38. Soud se s námitkou nepřezkoumatelnosti těchto závěrů neztotožňuje. Všechny úvahy, které žalovaný provedl a v napadeném rozhodnutí zachytil, jsou plně podloženy obsahem správního spisu. Žalobci tak nelze přisvědčit v tom, že by k provedení těchto úvah mělo být doplněno dokazování např. k bližšímu objasnění finančních poměrů žalobcovy rodiny. Žalobce v této námitce zaměňuje problematiku možné nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí a možné nedostatečnosti skutkových zjištění. Lze vést úvahu o tom, zda neměl žalovaný správní orgán (ať už ze své úřední povinnosti či na případný návrh žalobce coby účastníka správního řízení) vést širší dokazování k objasnění dalších skutečností, jež mohou být eventuálně významné z hlediska posouzení přiměřenosti dopadů napadeného rozhodnutí. Jen na základě žalobcova subjektivního přesvědčení o tom, že tomu tak být mělo, ovšem nelze automaticky dovodit, že by napadené rozhodnutí bylo nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, tím méně pak že úvahy obsažené v napadeném rozhodnutí nejsou dostatečně podloženy skutkovými zjištěními správního orgánu.
39. Lze tedy shrnout, že soud nezjistil, že by žalovaný ve své úvaze týkající se přiměřenosti dopadů napadeného rozhodnutí přihlédl ke skutečnostem, které nevyplývají z obsahu spisu. Pokud pak žalobce tvrdí, že napadené rozhodnutí odporuje požadavkům obsaženým v § 68 odst. 3 správního řádu, neuvádí, které z nich měly být porušeny. Soud neshledal ani to, že by rozhodnutí žalovaného bylo pro žalobce nečekané a nepředvídatelné. Nedostatek podmínky trestní zachovalosti musel být žalobci zřejmý, včetně následků, které s takovou situací spojuje zákon. Vadou nepřezkoumatelnosti napadené rozhodnutí netrpí.
40. Dále se soud zabýval dílčí námitkou, podle níž žalovaný nedostatečně zjistil skutkový stav věci.
41. Před vlastním posouzením této námitky je vhodné předeslat, že napadené rozhodnutí bylo vydáno ve správním řízení vedeném o žalobcově žádosti. Ačkoliv je i v takovém případě za řádné zjištění skutkového stavu odpovědný správní orgán (§ 3 správního řádu), je v takovém typu řízení nutno dovodit zvýšenou odpovědnost účastníka tvrdit a prostřednictvím vlastních důkazních návrhů posléze také prokazovat (§ 50 odst. 2 věta třetí a § 52 věta první správního řádu) skutečnosti relevantní pro možné vyhovění žádosti, a to pochopitelně zejména tehdy, jde-li o skutečnosti, které jsou výlučně ve prospěch žadatele. Jinými slovy řečeno, nelze dovozovat neomezenou povinnost správních orgánů vyšetřovat z úřední povinnosti všechny skutečnosti, které by snad mohly přispět ke kladnému posouzení podané žádosti.
42. Žalobce vytýká žalovanému, že vyvozuje své závěry o finanční samostatnosti jeho manželky, aniž by o situaci rodiny měl bližší informace. Žalobcovu manželku by přitom

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

zcela jistě negativně zasáhla situace, v níž by musela nést všechny náklady vedení domácnosti.

43. Z obsahu napadeného rozhodnutí a správního spisu však soud zjistil, že žalovaný ve svých závěrech vyšel z toho, co mu bylo známo z jemu dostupných úředních evidencí, respektive z toho, co mu sdělil sám žalobce. Mezi těmito tvrzeními však nebylo obsaženo nic o výši hypotéčního úvěru ani o výši půjčky, kterou žalobce čerpal od svého zaměstnavatele, ani nic o výši sjednaných splátek. Žalobce rovněž nijak nekonkretizoval své obavy, které plynou z možnosti, že bude muset oba dluhy splácet sama. Přitom není možno dovozovat, že se na tyto skutečnosti měl aktivně dotazovat sám žalovaný. Žalobce se v rámci správního řízení vyjádřil k věci dvakrát (vyjádření datovaná 13. 12. 2022 a 9. 2. 2023) a měl tak prostor tyto skutečnosti, které podle jeho mínění brání závěru o přiměřenosti napadeného rozhodnutí, uplatnit. Místo toho se žalobce v obou případech omezil jen na velmi obecná tvrzení o tom, že odpadl důvod pro nevyhovění jeho žádosti (tím, že soudem bylo podmíněně upuštěno od výkonu zbytku trestu zákazu činnosti), informaci o členech jeho rodiny, skutečnosti pořízení bytu na hypotéční úvěr a půjčku od jeho zaměstnavatele. Ve svém druhém vyjádření k věci nadto žalobce pouze uvedl, že „*V případě zamítnutí žádosti (...) bude mít toto jistě velmi vážné důsledky na chod rodiny pana Huta a její rozpočet, a to především ve smyslu problematického splácení úvěru a půjčky...*“.
44. Žalobci tedy nic nebránilo, aby sám specifikoval a doložil výši čerpaného hypotéčního úvěru a půjčky od zaměstnavatele, aby uvedl a doložil výši příjmů své manželky, aby konkretizoval možné dopady na rozpočet rodiny pro případ, že jeho žádost bude zamítnuta apod. Přesto tak neučinil. Správní orgán rozhodující v řízení o žádosti však není v postavení žadatelova pomocníka, který za něj doplní potřebná tvrzení a dohledá pro ně důkazy, ačkoliv tak žadatel mohl učinit sám. Takto široce zásadu odpovědnosti správního orgánu za náležité zjištění skutkového stavu věci nelze vykládat.
45. Navíc je třeba poukázat na to, že žalobce ve svých úvahách o zásahu do hospodaření rodiny zcela pomíjí možnost, že by snad své rodině nadále finančně vypomáhal, byť ze země svého původu. Žalobce je přitom poměrně mladým člověkem a o žádných omezeních jeho výdělečných možností není v žalobě ani ve správním spise zmínka. Na určité možnosti, které žalobce rovněž opomíjí, pak poukazuje i žalovaný: poskytuje-li žalobce ubytování i rodině své sestry, může se nepochybně její rodina (alespoň přechodně, než se žalobci podaří znovu získat pobytové oprávnění) zapojit také do splácení hypotéčního úvěru, jakkoli nejde o osoby povinné ze smlouvy o hypotéčním úvěru a snad jde i osoby nízkopříjmové, jak tvrdí (ale znovu ničím nedokládá) žalobce v žalobě, resp. ve své replice.
46. Obdobné závěry je pak možno vyvodit i ve vztahu ke zmínce o žalobcových dětech. Jakkoli soud nezpochybňuje, že pro děti v relativně nízkém věku (v době vydání napadeného rozhodnutí ve věku 7 a 9 let) je přítomnost obou rodičů ideální, v posuzované věci žalobce netvrdí v žalobě (a neučinil tak ani v průběhu správního řízení) nic konkrétního, čím by byla potřeba jeho přítomnosti pro východu jeho dětí natolik nezbytná, že by se to vymykalo z běžných okolností. Pokud by k závěru o nepřiměřenosti dopadů rozhodnutí stačilo poukázat na to, že cizinec má na území dítě či děti a že jeho přítomnost je pro děti důležitá, pak by si cizinci mohli velmi snadno opatřit pomyslný štít před negativními právními následky skutečností, s nimiž zákon spojuje zamítnutí žádosti o vydání pobytového oprávnění, resp. zrušení již existujících pobytových oprávnění. Tak tomu však není. I v těchto případech je třeba tvrdit a prokazovat takové skutečnosti, které se vymykají běžnému stavu věcí, konkrétně tedy uvádět takové důvody, pro které je

potřeba přímého soužití cizince a jeho dětí v ČR natolik potřebná, že zabránění takového soužití ústí v závěr o nepřiměřenosti dopadů vydaného rozhodnutí.

47. Domáhá-li se žalobce posouzení svých soukromých a rodinných poměrů v širších souvislostech, je třeba mu připomenout, že právě ohledně nich to byl především on, kdo je měl žalovanému předestřít a prokázat. Soukromé a rodinné poměry se typicky skládají z mnoha různých skutečností až intimní povahy, z nichž jen menšina bude zpravidla správním orgánům dostupná z jim přístupných úředních evidencí apod. Již proto je nutno trvat na tom, že je věcí cizinců, již se jich míní dovolávat, aby je náležitě osvětlili a prokázali. To se však v projednávané věci nestalo. Je to tedy právě žalobce, kdo žalovanému neumožnil vést hlubší či komplexnější úvahu týkající se jeho soukromých a rodinných poměrů. Jen proto, že žalovaný vyšel ze skutečností, které sám znal, resp. z těch, které byly zřejmé ze spisového materiálu, není možno tvrdit, že postupoval přepjatě formalisticky.
48. Nedostatky skutkových zjištění nelze připisovat žalovanému ani potud, pokud žalobce odkazuje na neprovedení výsledku jeho manželky (a svého). Soud z obsahu správního spisu zjistil, že provedení takových důkazů nebylo žalobcem ani výslovně navrženo, natož aby bylo jasné, o čem by měla žalobcova manželka vypovídat a o čem by měl vypovídat ve svém účastnickém výsledku žalobce. Nelze přehlédnout, že svá vyjádření mohli jak žalobce, tak jeho manželka správnímu orgánu předložit i písemně, a nemuseli se tedy vystavovat nebezpečí, že se informace, které nyní žalobce považuje za stěžejní pro provedení posouzení přiměřenosti dopadů napadeného rozhodnutí, vůbec do dispozice žalovaného správního orgánu nedostanou, když sám nepřistoupí k provedení jejich výsledků. I v tomto aspektu věci je proto patrný nedostatek žalobcovy procesní diligence, kterou není možno klást k tíži žalovaného.
49. Žalobce si poněkud odporuje, pokud na jedné straně tvrdí, že nehodlá bagatelizovat závažnost svého trestného činu, ale současně poukazuje na to, že mu byla naměřena hladina alkoholu v krvi toliko mezi 1,26 g/kg a 1,32 g/kg, když hranice pro spáchání trestného činu je jedno promile, čímž se oné bagatelizace dopouští. Jistě, že obecně vzato si lze představit i spáchání podstatně vážnějšího trestného činu, např. proti životu. To ovšem nic nemění na tom, že řízení motorových vozidel pod vlivem alkoholu je rovněž závažným protiprávním jednáním, které velmi často stojí za zmařenými lidskými životy a vysokými materiálními škodami, jak dokazují obecně známé statistiky dopravní policie. Ostatně, proto takové jednání klasifikuje zákon jako trestný čin. Ustanovení § 174a odst. 1 ZPC skutečně hovoří o tom, že je nutno brát do úvahy mj. i závažnost nebo druh protiprávního jednání: to však žalovaný v napadeném rozhodnutí učinil. Žalobce se v projednávaném případě dopustil úmyslného trestného činu, nejednalo se o jakési nezaviněné vybočení z právních předpisů nebo jen přestupek. Trestné činy jsou nejzávažnějšími protiprávními jednáními, tím spíše, jde-li o úmyslné trestné činy. Právě proto s jejich spácháním ZPC spojuje rovněž závažné následky. Žalobcova úvaha je také v rozporu s právní úpravou trestní zachovalosti v § 174 ZPC. Zákonodárci nic nebránilo, aby nesplnění podmínky trestní zachovalosti spojil až se spácháním typově závažnějších trestných činů. Takovou možnost však zákonodárce nezvolil. Spojuje-li přitom trestní zachovalost s absencí pravomocného odsouzení za (jakýkoli) trestný čin, je třeba to respektovat. Nelze to ani považovat za nic nepřiměřeného. Jak už soud uvedl, trestné činy jsou nejzávažnějšími protiprávními jednáními. Skutečnost, že trestní soud rozhodl o podmíněném upuštění od výkonu zbytku trestu (usnesení Okresního soudu Plzeň – město ze dne 9. 11. 2022, č. j. 2

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

T 57/2022-102) také na věci nic nemění, neboť toto rozhodnutí nemá na existenci trestní zachovalosti žalobce žádný vliv.

50. Nadto je třeba poukázat na to, že všechny úvahy o žalobci potenciálně hrozícím zásahu do jeho soukromých a rodinných poměrů jsou t. č. spíše teoretické. Žalovaný jednoznačně konstatoval, že žalobci nucený návrat na Ukrajinu nyní v důsledku probíhajícího válečného konfliktu nehrozí. Své pobytové oprávnění tak může zajistit jak podle zákona č. 65/2022 Sb., tak cestou dlouhodobého víza za účelem strpění podle § 33 odst. 1 písm. a) ZPC. Na jeho základě pak může žalobce nejen na území ČR setrvat, ale také zde pracovat. Bude tak v jeho možnostech nadále hradit hypoteční úvěr, půjčku svému zaměstnavateli, stejně jako přímo výchovně působit na své děti. Ani tyto skutečnosti není možno při hodnocení přiměřenosti dopadů rozhodnutí pominout, neboť i ony dokreslují zásah do soukromých a rodinných poměrů, který žalobci v daném místě a čase skutečně hrozí. Žalobce pak sice v žalobě uvedl, že se závěrem žalovaného (podle něhož žalobci nucený návrat na Ukrajinu nehrozí) nesouhlasí, opomněl však již vysvětlit, na základě čeho.
51. V neposlední řadě je třeba uvést, že ani skutečnost, že žalobcův zaměstnavatel s ním byl natolik spokojen, že mu poskytl půjčku ve výši 400 000 Kč, nijak nepresumuje, že by dopady správního rozhodnutí měly být bez dalšího shledány nepřiměřenými. Je věcí každého cizince pobývajícího na území ČR, aby své poměry (vč. finanční situace) uzpůsobil tomu, že jeho pobytové oprávnění může v tu či onu dobu zaniknout a případné závazky bude třeba vypořádat. Každé nižší pobytové oprávnění než povolení k trvalému pobytu je vydáváno cizinci na dobu určitou. Pokud na sebe v takovém případě převezme závazky, jejichž čas splatnosti přesahuje horizont příslušného pobytového oprávnění, existuje vždy riziko, že cizinec další pobytové oprávnění nezíská, ať už z jakéhokoli důvodu, a danou situaci bude třeba řešit. S touto okolností tak musí počítat jak dlužník, tak věřitel. V projednávaném případě je věc ještě jasnější proto, že žalobcovým věřitelem je jeho zaměstnavatel, jemuž byla v době poskytnutí půjčky jeho pobytová situace nepochybně dobře známa. Soud tedy dává za pravdu žalovanému, že není jeho povinností předkládat žalobci řešení všech problémů, které může způsobit zánik jeho pobytového oprávnění.
52. Konečně, pokud jde o žalobcovo tvrzení, že případné vízum za účelem strpění, k žádosti o jehož vydání žalobce vyzval žalovaný s tím, že v případě ukrajinských státních příslušníků jsou taková víza v současnosti běžně vydávána, pro něj nepředstavuje žádnou jistotu stabilního a dlouhodobého pobytového oprávnění, je třeba uvést následující. Předně, byl to žalobce, kdo se spácháním úmyslného trestného činu připravil o možnost vydání „stabilního a dlouhodobého pobytového oprávnění“. Je třeba si přitom uvědomit, že dlouhodobé vízum za účelem strpění pobytu na území z důvodu válečného konfliktu na území žalobcova domovského státu je t. č. zřejmě jedinou možností, jak žalobce může na území ČR svůj pobyt upravit, a to tak, že bude moci nadále pracovat a v podstatě si zachovat svůj současný život. Přitom sám žalobce poukazuje na to, že již na konci tohoto roku, tj. za necelých šest měsíců, bude žádat trestní soud o vydání rozhodnutí o osvědčení ve zkušební době a jeho rejstřík trestů bude bez záznamů. V takovém případě mu pak nebude nic bránit požádat si o vydání „stabilního a dlouhodobého pobytového oprávnění“ znovu, přičemž podmínku trestní zachovalosti již bude splňovat. Krajský soud v Plzni v této souvislosti nemíní předjímat, zda se žalobce ve stanovené zkušební době osvědčí; pokud o tom však sám žalobce nepochybuje a tvrdí to ve prospěch své žaloby proti napadenému rozhodnutí, musí mu být také zřejmé, že případné udělení dlouhodobého

víza za účelem strpění je toliko krátkodobým řešením jeho pobytové situace a není zřejmě důvod se mu bránit.

Závěr a náklady řízení

53. Soud dospěl závěru, že žaloba, jíž se žalobce domáhal zrušení napadeného rozhodnutí, není důvodná, výrokem I. tohoto rozsudku tak žalobu zamítl.
54. Výrokem II. tohoto rozsudku pak soud rozhodl o náhradě nákladů řízení. Při rozhodování o nákladech řízení se soud vyšel z § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož: *„Nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Měl-li úspěch jen částečný, přizná mu soud právo na náhradu poměrné části nákladů.“* Účastníkem, který měl ve věci plný procesní úspěch, je žalovaný, neboť žaloba byla soudem zamítnuta. Žalovaný je nicméně správním orgánem, který podle příslušné judikatury Nejvyššího správního soudu nemá právo na náhradu těch nákladů, které nepřevyšují náklady spojené s výkonem jeho běžné úřední činnosti. Soud nezjistil, že by nějaké takové náklady žalovaný v souvislosti s probíhajícím řízením vynaložil. Proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost do dvou týdnů po jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Plzeň 12. července 2023

Mgr. Jaroslav Škopek v.r.
předseda senátu